

ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ
ΓΙΑ
ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ
Προτάσεις
Απρίλιος 1995

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛΙΔΑ
1. ΣΤΟΧΟΣ	- 1 -
2. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	- 3 -
3. ΠΟΙΟΤΙΚΗ (ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ) ΕΡΕΥΝΑ	- 4 -
3.1 ΤΕΧΝΙΚΗ	- 4 -
3.2 ΚΥΡΙΟΙ ΠΥΡΗΝΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ	- 5 -
3.3 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΕΙΓΜΑ/ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ	- 8 -
3.4 ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΡΕΥΝΩΜΕΝΩΝ/RECRUITMENT	- 9 -
3.5 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	- 9 -
3.6 ΧΡΟΝΟΣ	- 10 -
3.7 ΚΟΣΤΟΣ	- 10 -
4. ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	- 11 -
4.1 ΣΤΟΧΟΣ/ΠΥΡΗΝΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ	- 11 -
4.2 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΕΙΓΜΑ	- 12 -
4.3 ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ	- 13 -
4.4 ΕΛΕΓΧΟΣ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ - ΑΝΑΛΥΣΗ	- 14 -
4.5 ΧΡΟΝΟΣ	- 14 -
4.6 ΚΟΣΤΟΣ	- 15 -
5. ΟΡΟΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	- 16 -

1. ΣΤΟΧΟΣ

Η προτεινόμενη εργασία έρευνας στοχεύει:

Στην άντληση πληροφοριών που θα καθοδηγήσουν τον σχεδιασμό και κατάστρωση της αποτελεσματικότερης στρατηγικής μίας ολοκληρωμένης διαφημιστικής εκστρατείας.

Για την κάλυψη του πιο πάνω στόχου θα γίνει αναλυτική και διεξοδική διερεύνηση ως προς:

Τη νοοτροπία, το σκεπτικό, τις ανάγκες, τις απαιτήσεις, τις αντιλήψεις, τα κίνητρα και τα κριτήρια του βασικού κοινού στόχου.

Σχετικά με:

- *Την σημερινή υπάρχουσα εικόνα*
- *Την απόσταση αυτής της εικόνας από το αντιλαμβανόμενο "ιδανικό" σύμφωνα με την τρέχουσα νοοτροπία και σκεπτικό του κοινού, και*
- *Την αντίστοιχη απόσταση από την εικόνα του/των βασικού/ών αντιπάλου/ων.*

Μέσα από την πιο πάνω διερεύνηση θα προκύψει κατ'επέκταση η δυναμική εικόνα και τα καταλληλότερα και αποτελεσματικότερα μηνύματα που προωθούν/προβάλλουν σωστά και παράλληλα "συγκινούν" και παρακινούν το κοινό.

Στην παρούσα πρόταση αναπτύσσονται η ερευνητική προσέγγιση και οι τεχνικές προδιαγραφές των εργασιών έρευνας που προτείνονται από τη FOCUS..

2. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Για την πλήρη κάλυψη των στόχων, προτείνονται δύο εργασίες έρευνας:

- (Α) ΠΟΙΟΤΙΚΗ (ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ) ΕΡΕΥΝΑ, που στοχεύει στην σε βάθος ανίχνευση και αξιολόγηση της νοοτροπίας του κοινού, και*
- (Β) ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ, Στατιστικής Φύσεως, που στοχεύει στην εξαγωγή ποσοτικών συμπερασμάτων που αφορούν σε μεγέθη των υπο-ομάδων του κοινού.*

Στις σελίδες που ακολουθούν δίνεται σύντομη περιγραφή της κάθε προτεινόμενης εργασίας.

3. ΠΟΙΟΤΙΚΗ (ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ) ΕΡΕΥΝΑ

3.1 ΤΕΧΝΙΚΗ

Η Ποιοτική Έρευνα προτείνεται δεδομένου ότι η φύση της επιτρέπει την σε βάθος ανίχνευση του σκεπτικού και νοοτροπίας του κοινού, καθώς επίσης και την αποκάλυψη συνειδητών και μη συνειδητών στάσεων που επιδρούν αποφασιστικά στην τελική συμπεριφορά του.

Συστήνεται η ευρέως διαδεδομένη τεχνική των Ομαδικών συζητήσεων (group discussions), υπό την καθοδήγηση και συντονισμό εξειδικευμένου και πεπειραμένου ψυχολόγου. Ο ρόλος του ψυχολόγου είναι να παρέχει τα βασικά ερεθίσματα γύρω από όλα τα σημεία ενδιαφέροντος και να ενθαρρύνει τους ερευνώμενους στην ανάπτυξη ελεύθερης συζήτησης, αυθόρμητης έκφρασης και επιχειρηματολογίας, κατάληξης σε συμφωνία ή/και διαφωνία/σύγκρουση.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία, επιτυγχάνεται η απεικόνιση σε μικρογραφία μίας ευρύτερης κοινωνικής ομάδας, και σκιαγραφείται αξιόπιστα ο τρόπος που λειτουργεί, η νοοτροπία που τη διέπει και οι δυναμικές και καθοριστικές στάσεις της ομάδας αυτής ως προς το εξεταζόμενο θέμα.

Οι ομαδικές συζητήσεις διαρκούν περίπου 1½ έως 2 ώρες και λαμβάνουν χώρα στα γραφεία της FOCUS, όπου εξασφαλίζεται η απαραίτητη ουδετερότητα χώρου. Οι συζητήσεις μαγνητοφωνούνται και παρέχεται η δυνατότητα βιντεοσκόπησης ή/και ταυτόχρονης παρακολούθησης μέσα από κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης.

Επιπλέον, στην παρούσα περίπτωση προτείνεται η διεξαγωγή ομαδικών συζητήσεων των 5 ατόμων (mini group discussions) δεδομένης της ευρύτητας του κοινού που είναι ανάγκη να καλυφθεί ως προς τα δημογραφικά χαρακτηριστικά αλλά και τις γενικότερες πολιτικές πεποιθήσεις και στάσεις στα κόμματα. Με την πιο πάνω διαδικασία εξασφαλίζεται ότι θα υπάρχει πλήρης κάλυψη των σημείων και του κοινού ενδιαφέροντος με την απαραίτητη αντιπροσωπευτικότητα και χωρίς την επιβάρυνση της έρευνας σε χρονικό και κοστολογικό επίπεδο.

3.2 ΚΥΡΙΟΙ ΠΥΡΗΝΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ

Στις πιο κάτω παραγράφους δίνεται ένα ενδεικτικό σχέδιο των σημείων που θα πρέπει να εξεταστούν κατά τις συζητήσεις. Ακολουθείται επαγωγική διαδικασία από γενικότερα προς ειδικότερα σημεία, ούτως ώστε να επιτευχθεί:

- Το κατάλληλο κλίμα άνεσης και αυθορμητισμού μέσα στην ομάδα.
- Η οριοθέτηση των πλαισίων μέσα στα οποία "κινείται" το εξεταζόμενο θέμα.

Περαιτέρω, υπογραμμίζεται ότι όλοι οι πυρήνες ενδιαφέροντος μπορούν να συμπεριληφθούν στην Ποιοτική Έρευνα, λαμβάνοντας υπόψη την φύση της μελέτης. Επίσης, όλα τα σημεία διερεύνησης θα εξεταστούν σε δύο επίπεδα:

(Α) **ΕΠΙΘΥΜΗΤΟ**: τι θα ήθελε το κοινό, έστω και αν δεν το θεωρεί πιθανό να γίνει στην πραγματικότητα.

(Β) **ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟ**: τι περιμένει και προσδοκά το κοινό.

Μέσα από τον πιο πάνω διαχωρισμό θα διαπιστωθεί κατά πόσο, σε ποιό βαθμό και σε ποιά επίπεδα συγκλίνουν οι αντιλήψεις έναντι των επιθυμιών του κοινού.

Ειδικότερα, οι προβλεπόμενοι πυρήνες διερεύνησης περιγράφονται ως εξής:

- Γενικότερη στάση στις τελευταίες πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις, και επιπτώσεις στο επίπεδο ζωής, έτσι όπως βιώνονται ατομικά και όπως γίνεται αντιληπτό για τον άμεσο και ευρύτερο περίγυρο. **Ανησυχίες, φόβοι, ελπίδες, προοπτικές, προσδοκίες και σχετική αιτιολόγηση.** Σε ποιό βαθμό η συγκεκριμένη και σταθερή πολιτική τοποθέτηση έχει αρχίσει να κλονίζεται και να αποδυναμώνεται και κάτω από ποιές προϋποθέσεις

- **Προβολική τεχνική Ελεύθερων Συνειρμών (Free Associations):** οι ερευνώμενοι θα κληθούν να καταγράψουν ατομικά σε ένα φύλλο χαρτί τους πρώτους συνειρμούς που ανασύρουν όταν σκέφτονται τη μελλοντική εξέλιξη και ένα πιθανό νέο σχήμα για καθένα από τα δύο μεγάλα κόμματα ξεχωριστά. Μέσα από τη συγκεκριμένη τεχνική δίνεται η δυνατότητα να αποκαλυφθούν παρορμητικές ατομικές αντιλήψεις και ανάγκες καθώς και να σχηματοποιηθούν σε πιο συγκεκριμένη βάση οι ανάγκες του κοινού.
- **Εικόνα για το Κόμμα:** πώς διάκειται το εξεταζόμενο κοινό σήμερα στο Κόμμα, σχετική αιτιολόγηση και μελλοντικές απαιτήσεις και προσδοκίες. Συγκριτική αντιπαραβολή με καθένα από τα βασικά κόμματα ξεχωριστά.
- **Σκιαγράφηση του ιδανικού πολιτικού (αρχηγού, υπουργού κλπ.):** ιδιότητες/χαρακτηριστικά που θεωρούνται καθοριστικά, απαραίτητα, χρήσιμα και αξιολόγηση κατά σειρά δυναμικής. Και στην παρούσα φάση θα χρησιμοποιηθεί η τεχνική των ελεύθερων συνειρμών, όπου θα γίνει ατομική καταγραφή των ιδανικών και των απαιτήσεων του κοινού. Στην συνέχεια, θα ακολουθήσει προφορική συζήτηση ως προς το εξεταζόμενο θέμα, προκειμένου να διαπιστωθούν οι αλληλεπιδράσεις και δυναμικές μέσα στον κοινωνικό περίγυρο.
- **Αντιλαμβανόμενος διαχωρισμός των πολιτικών προσωπικοτήτων** σύμφωνα με κριτήρια και παραμέτρους που θα τοποθετήσουν οι ίδιοι οι ερευνώμενοι αυθόρμητα. Σημειώνεται ότι οι ερευνώμενοι θα αφεθούν ελεύθεροι να συζητήσουν για όλες τις πολιτικές προσωπικότητες ανεξάρτητα από τον πολιτικό χώρο και τα κόμματα. Σε όλες τις αντιλήψεις που θα εκφραστούν θα δοθεί αιτιολόγηση.
- **Ειδική και αναλυτική διερεύνηση της εικόνας και αντιμετώπισης** καθεμίας πολιτικής προσωπικότητας αυτής καθαυτής και σε αντιπαραβολή με τις υπόλοιπες. Στην παρούσα φάση θα σκιαγραφηθεί το αντιλαμβανόμενο προφίλ και θα προκύψουν στοιχεία προσωπικότητας αλλά και εδραίωσης/καταξίωσης, όπως βιώνονται και αναπλάθονται από το κοινό.

- **Ειδικά σημεία:** στην τελευταία φάση διερεύνησης δίνεται η δυνατότητα να εξεταστούν σε βάθος και λεπτομέρεια τα πιο συγκεκριμένα σημεία που ενδιαφέρουν (επιδράσεις από συγκεκριμένα γεγονότα και σε ποιά δυναμικότητα, στάση έναντι της ομάδας των τεσσάρων και επιρροές σε καθεμία προσωπικότητα ξεχωριστά, αξιολόγηση πιθανών ενεργειών προώθησης).

Παράλληλα, σημειώνεται ότι μέσω των ομαδικών συζητήσεων, παρέχεται η δυνατότητα διερεύνησης και επιπλέον στοιχείων που θα προκύψουν αυθόρμητα από τους ίδιους τους ερευνώμενους.

3.4 ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΡΕΥΝΩΜΕΝΩΝ/RECRUITMENT

Η διαδικασία επιλογής ερευνωμένων/recruitment, γίνεται από ειδικευμένο συνεργείο της FOCUS, που αποτελείται από 5 εξωτερικούς αποκλειστικούς συνεργάτες, όπου σύμφωνα με τις προδιαγραφές της εκάστοτε μελέτης επιλέγει και καλεί τα κατάλληλα άτομα στα γραφεία της FOCUS (έναντι κάποιου δώρου).

Τα μέλη των ομάδων προσκαλούνται βάσει ενός ειδικού ερωτηματολογίου - "φίλτρου", το οποίο σχεδιάζεται από το υπεύθυνο για την ποιοτική έρευνα στέλεχος της FOCUS. Βάσει του ερωτηματολογίου αυτού, δίνεται η δυνατότητα διασφάλισης της καταλληλότητας των μελών των ομάδων, καθώς επίσης εξασφαλίζεται ότι τα άτομα αυτά είναι "αμεταχείριστα" (δεν έχουν πάρει επανειλημμένα μέρος σε παρόμοιες έρευνες) με αποτέλεσμα να λειτουργούν και να συμπεριφέρονται αυθόρμητα. Παράλληλα, εξασφαλίζεται και ο σχηματισμός των ομάδων από άτομα διαφορετικών κοινωνικών κύκλων, ενώ παράλληλα τηρείται η απαραίτητη ομοιογένεια ως προς τα δημογραφικά χαρακτηριστικά.

3.5 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Τα αποτελέσματα της μελέτης θα δοθούν σε εκτεταμένη προφορική παρουσίαση από την ψυχολόγο και σε γραπτή έκθεση ευρημάτων και συμπερασμάτων.

3.6 ΧΡΟΝΟΣ

Ο συνήθης απαιτούμενος χρόνος για μία Ποιοτική Έρευνα 8 ομάδων είναι περίπου 15 ημέρες από την έναρξη έως την παρουσίαση των αποτελεσμάτων.

Η γραπτή έκθεση ακολουθεί 10 ημέρες αργότερα.

3.7 ΚΟΣΤΟΣ

Το κόστος της ποιοτικής έρευνας όπως προτείνεται (8 mini group discussions) ανέρχεται στο ποσό των 1.600.000 δρχ. (προ Φ.Π.Α.).

4. ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

4.1 ΣΤΟΧΟΣ/ΠΥΡΗΝΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ

Εκτός από τους δικούς της στόχους, η Ποιοτική Έρευνα θα αποτελέσει την βασική πηγή σχεδιασμού του ερωτηματολογίου της Ποσοτικής Μελέτης, που στοχεύει στην ποσοτικοποίηση των απαιτήσεων, στάσεων και εικόνας που έχει το κοινό για συγκεκριμένες προσωπικότητες.

Κατά συνέπεια, η Ποσοτική Έρευνα προτείνεται να εξετάσει:

- *Δυναμικότητα κάθε χαρακτηριστικού/ιδιότητας που σκιαγραφεί το ιδανικό προφίλ, με βάση 7-βάθμια κλίμακα για κάθε χαρακτηριστικό.*
- *Συγκριτική αξιολόγηση των προσωπικοτήτων με βάση τα ίδια χαρακτηριστικά/παραμέτρους, όπου στο καθένα θα δίνεται βαθμολογία για κάθε εξεταζόμενη προσωπικότητα.*

Περαιτέρω, καταγράφονται πλήρη ατομικά και δημογραφικά στοιχεία, Εκλογική Περιφέρεια που ψήφισαν στις τελευταίες εκλογές και κόμμα που ψήφισαν ή/και προτίθενται να ψηφίσουν στις επόμενες εκλογές.

4.2 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΕΙΓΜΑ

Η Ποσοτική Έρευνα θα πρέπει να καλύψει:

Άντρες και γυναίκες ηλικίας 18-70 χρονών.

Περαιτέρω, ανάλογα με τα απαιτούμενα χρονικά περιθώρια, η FOCUS προτείνει τρεις εναλλακτικές λύσεις γεωγραφικής κάλυψης, που έχουν αντιστοίχως διαφοροποίηση σε μέγεθος δείγματος, χρόνου διεξαγωγής και κόστους της έρευνας:

- (α) Αθήνα μόνο
- (β) Αθήνα - Θεσσαλονίκη
- (γ) Πανελλήνια (αστικά, ημιαστικά, αγροτικά)

Για την κάθε περίπτωση προτείνεται ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα ως εξής:

	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Α	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Β	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ Γ
ΑΘΗΝΑ	700	700	700
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	-	300	300
ΥΠΟΛΟΙΠΗ ΕΛΛΑΔΑ	-	-	1.000
ΣΥΝΟΛΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	700	1.000	2.000

Η επιλογή του δείγματος γίνεται με τεχνικές συστηματικής τυχαίας δειγματοληψίας κατά στρώματα (μέγεθος περιοχής) και τηρούνται *quotas* φύλου και ηλικίας ώστε να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη αντιπροσωπευτικότητα.

Σημειώνεται ότι η στάθμιση θα γίνει με βάση τα αποτελέσματα ανά εκλογική περιφέρεια και τα στοιχεία της ΕΣΥΕ, μετά την απογραφή του 1991.

4.3 ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ

Η FOCUS διαθέτει συνεργείο 120 αποκλειστικών ειδικευμένων και πεπειραμένων ερευνητών στα γραφεία των Αθηνών και 60 στα γραφεία της Θεσσαλονίκης. Οι συνεντεύξεις στην υπόλοιπη Ελλάδα καλύπτονται από τα δύο αυτά συνεργεία.

Στην προκειμένη έρευνα προτείνονται προσωπικές ατομικές συνεντεύξεις στα σπίτια των ερευνημένων με την εξής διαδικασία:

- Σε κάθε ερευνώμενο ο ερευνητής παραδίδει ένα προκαθορισμένο ερωτηματολόγιο "self-completion", που θα σχεδιαστεί με βάση τα σημεία της παραγράφου 4.1.
- Ο ερευνώμενος θα πηγαίνει σε κάποιον άλλο χώρο του σπιτιού, θα συμπληρώνει το ερωτηματολόγιο μόνος του και αφού το κλείσει σε φάκελο θα το παραδίδει στον ερευνητή.

Με την διαδικασία αυτή επιτυγχάνεται η υψηλότερη δυνατή εχεμύθεια και ειλικρίνεια στις συλλεγόμενες απαντήσεις.

4.4 ΕΛΕΓΧΟΣ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ - ΑΝΑΛΥΣΗ

Ο έλεγχος των στοιχείων γίνεται σε τέσσερα στάδια:

1. Προσωπικός έλεγχος στο 15% της δουλειάς του κάθε ερευνητή από supervisors της FOCUS κατά τη διάρκεια του fieldwork.
2. Τηλεφωνικός έλεγχος στο 30% του fieldwork.
3. Προσωπικός απογραφικός έλεγχος όλων των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων, ώστε να πιστοποιηθεί η σωστή και ολοκληρωμένη συμπλήρωσή τους.
4. Έλεγχος των στοιχείων μέσω προγράμματος πολλαπλών λογικών ελέγχων στον Η/Υ, πριν από την έκδοση των αναλυτικών μηχανογραφικών πινάκων.

Η εισαγωγή των στοιχείων, η κωδικοποίηση, ο έλεγχος και η επεξεργασία των στοιχείων θα γίνει στον Η/Υ της FOCUS, με βάση τα ειδικά προγράμματα που έχουν σχεδιαστεί από το τμήμα μηχανογράφησης.

4.5 ΧΡΟΝΟΣ

Ο χρόνος που απαιτείται από την έναρξη των συνεντεύξεων έως την παρουσίαση των αποτελεσμάτων υπολογίζεται ανά περίπτωση ως εξής:

Α) ΑΘΗΝΑ	:	10-15 Ημέρες
Β) ΑΘΗΝΑ-ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	:	15-20 Ημέρες
Γ) ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ	:	5-6 Εβδομάδες

4.6 ΚΟΣΤΟΣ

Το κόστος της Ποσοτικής Έρευνας ανά περίπτωση έχει ως εξής:

α) Αθήνα (700 δείγμα) : 1.400.000 δρχ.

β) Αθήνα - Θεσσαλονίκη
(1.000 δείγμα) : 2.000.000 δρχ.

γ) Πανελλήνια (2.000 δείγμα) : 4.000.000 δρχ.

5. ΟΡΟΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Η πληρωμή κάθε έρευνας γίνεται τοις μετρητοίς σε τρεις ισόποσες δόσεις:

1/3 με την συμφωνία και ανάθεση,

1/3 με την έναρξη του fieldwork, και

1/3 με την παρουσίαση των αποτελεσμάτων.